

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С.З.ГЖИЦЬКОГО»**

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

ПРОГРАМА

**освітнього компонента (навчальної дисципліни)
підготовки фахівців ОПС фаховий молодший бакалавр**

**спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва**

**Рожиче
2022 р**

Укладач:

Чижевська О.І. викладачка ВСП «Рожищенський фаховий коледж Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького»

Рецензенти:

Ковальчук Л.М., Куденчук Л.А. викладачі ВСП «Рожищенський фаховий коледж Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького»

Програма обговорена на засіданні циклової комісії
технологічних дисциплін

Протокол від 25 липня 2022 року № 7

Голова циклової комісії Ковальчук Л.М.

Рекомендовано Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького»

Протокол від 25 серпня 2022 року № 11

При укладанні програми освітнього компонента (навчальної дисципліни) за основу взята орієнтовна програма навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції свинарства», рекомендована Науково-методичною радою Науково-методичного центру «Агроосвіта» (протокол від 25.05.2016 р. № 5)

ОПИС ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

“Технологія виробництва продукції свинарства”

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр

Загальна кількість годин 132

Форма організації освітнього процесу та види навчальних занять

обсяг годин:

Навчальні заняття:

Лекції	64
Практичні заняття	26
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	42
Форма підсумкового контрольного заходу	екзамен

ВСТУП

Одним із основних завдань тваринницьких галузей є забезпечення населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Для виконання завдань, поставлених перед тваринництвом, і роботи в сучасних умовах потрібні висококваліфіковані кадри, які б досконало знали технологію виробництва продукції різних галузей тваринництва, вміло застосовували її в умовах виробництва.

Міждисциплінарні зв'язки: “Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин”, “Генетика”, “Розведення, відтворення сільськогосподарських тварин”, “Механізація виробничих процесів у тваринництві”, “Зоогігієна і годівля сільськогосподарських тварин”.

Метою освітнього компонента (навчальної дисципліни) є надання студентам теоретичних знань і практичних навичок у вивченні технології, організації виробництва та первинної переробки свинини, закладення наукових основ одержання від тварин максимальної кількості високоякісної продукції за мінімальних затрат кормів і праці.

Для активізації пізнавальної діяльності студентів та оптимального засвоєння навчального матеріалу на заняттях необхідно використовувати натуральні об'єкти, наочні посібники, а також технічні засоби навчання, різноманітні інформаційні та комп'ютерні системи, поєднуючи традиційні методи навчання з елементами інноваційних технологій.

Під час проведення практичних занять слід забезпечити індивідуальну роботу студентів для закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок у роботі з документами виробничого обліку, оцінювання племінних і продуктивних якостей тварин, організації відтворення, вирощування, годівлі, утримання свиней, оцінювання якості продукції свинарства та її переробки, що сприятиме раціональному використанню навчального часу під час проведення занять у лабораторії та в умовах виробництва навчально-дослідного господарства навчального закладу і кращих господарств регіону.

Необхідно проводити екскурсії в господарства, які застосовують інноваційні технології виробництва свинини, що мають високий рівень продуктивності тварин, обумовлений не тільки походженням, а й методами їх відтворення, вирощування, системою годівлі, утримання і догляду.

На самостійну роботу відведено частину теоретичного матеріалу, нескладного за змістом і невеликого за обсягом.

Під час занять необхідно звернути особливу увагу на питання техніки безпеки, пожежної безпеки, гігієни праці й особистої гігієни студентів та охорони довкілля.

Як результат вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- господарсько-біологічні особливості тварин;
- породи свиней різного напрямку продуктивності;
- технологію годівлі, утримання та догляду за тваринами різних виробничих груп;

- методи оцінювання здоров'я і продуктивності свиней, розведення свиней;

- добір і підбір тварин для відтворення;

вміти:

- розраховувати потребу господарства в обладнанні, кормах, робочій силі і поголів'ї свиней різних виробничих груп;

- організовувати повноцінно і економічно обґрунтовані системи кормо-виробництва, годівлі, утримання і догляду свиней різних виробничих груп; технологію вирощування свинини в господарствах різних форм власності;

- вести зоотехнічний облік, цілеспрямовану племінну роботу;

- проводити бонітування свиней;

- організовувати розробку і запровадження у виробництво нових, ефективних методів підвищення продуктивності праці; поліпшення якості і зниження собівартості вирощеної свинини.

Тематичний план, наведений у програмі, є орієнтовним. Обґрунтовані зміни в змісті програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за розділами і темами вносять предметні (циклові) комісії і затверджує заступник директора з навчальної роботи.

1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ		Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи			
№	назва	№	назва	лекції	практичні заняття	самостійна робота	разом
1	2	3	4	5	6	7	8
			Вступ			-	
1.	Біологічні основи продуктивності свиней	1.1.	Біологічні та господарські особливості свиней, врахування їх змін під час переходу на промислову технологію виробництва свинини	2	2	4	8
		1.2.	Конституція, екстер'єр, інтер'єр та їх зв'язок з продуктивністю	2	2	4	8
		1.3.	Породи свиней	2	2	4	8
Всього за розділ				6	6	12	24
2.	Племінна справа у свинарстві. Технологія годівлі та утримання свиней	2.1.	Організація і техніка племінної справи у свинарстві	2	2	2	6
		2.2.	Методи розведення свиней	2			2
		2.3.	Добір і підбір у свинарстві	4	2		6
		2.4.	Технологічні та зоогігієнічні особливості утримання свиней	2		2	4
		2.5.	Основи раціональної годівлі та організація кормової бази у свинарстві	2	2	4	8
		2.6.	Комплектування і структура стада	2		2	4
Всього за розділ				14	6	10	30

1	2	3	4	5	6	7	8
	Технологія виробництва свинини	4.4.	Організація відтворення поголів'я свиней	2		4	6
		4.5.	Інтенсивне використання маток і підвищення їх багатоплідності	4		2	6
		4.6.	Технологія годівлі, догляду та утримання свиноматок під час підготовки їх до осіменіння	2	4	2	8
Всього за розділ				8	4	8	20
5.	Опорос. Технологія годівлі та утримання свиней різних виробничих груп	5.1.	Організація і техніка проведення опоросу	4		4	8
		5.2.	Технологія годівлі, догляду та утримання підсисних свиноматок	2	2	2	6
		5.3.	Технологія вирощування поросят-сисунів	2	2		4
		5.4.	Технологія вирощування відлучених поросят	2			2
Всього за розділ				10	4	6	20
6.	Вирощування ремонтного молодняку. Технологія відгодівлі свиней та виробництво свинини у господарствах різних форм власності	6.1.	Технологія вирощування племінного і ремонтного молодняку	4	2	4	10
		6.2.	Технологія відгодівлі свиней	6	2		8
		6.3.	Потокова технологія виробництва свинини	4	2		6
		6.4.	Особливості технології виробництва свинини у господарствах різних форм власності	2			2
		6.5.	Ветеринарно-санітарне забезпечення свинарських підприємств	2		2	4

1	2	3	4	5	6	7	8
		6.6.	Організація і гігієна праці та техніка безпеки у свинарстві	2			2
		6.7.	Основи технології переробки свинини	6			6
Всього за розділ				26	6	6	38
Разом годин з навчальної дисципліни				64	26	42	132

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП

Значення, стан і перспективи розвитку свинарства в Україні. Історія розвитку галузі в Україні та за кордоном.

Зміст, значення, завдання і методи вивчення дисципліни, зв'язок з іншими дисциплінами навчального циклу.

Динаміка виробництва свинини і її питома вага в загальному виробництві м'яса в різних категоріях господарств. Динаміка і структура світового виробництва свинини. Виробництво і споживання свинини на душу населення. Шляхи інтенсифікації свинарства і організація потокової системи виробництва, вдосконалення систем утримання свиней, випереджальний розвиток кормової бази, підвищення якості корму, вирішення проблеми кормового протеїну і гібридизація тварин, прогресивні форми організації праці і самоокупність свинарських підприємств.

Сучасні тенденції і напрямки розвитку галузі свинарства.

1. БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОДУКТИВНОСТІ СВИНЕЙ

1.1. Біологічні та господарські особливості свиней, врахування їх змін під час переходу на промислову технологію виробництва свинини

Дикі предки і родичі свиней. Біологічні особливості диких свиней. Приручення і одомашнення.

Біологічні та господарські особливості свиней сучасних порід як результат довготривалої творчої діяльності людини впродовж низки поколінь. Короткий період вагітності і можливість одержання приплоду впродовж року. Багатоплідність, молочність, всеїдність свиней, ефективна оплата корму виробництвом товарного м'яса за рахунок високого забійного виходу. Здатність свиней до інтенсивного утворення білка, м'язової тканини в молодому віці і відкладання жиру в старшому віці. Стресові фактори та їх вплив на продуктивність.

М'ясні якості свинини та її придатність до приготування різних харчових продуктів, консервування і довготривалого зберігання.

Облік біологічних особливостей під час переходу на промислову технологію виробництва свинини.

Порівняльна ефективність використання кормів на виробництво одного центнера реалізованого м'яса на підставі обліку біологічних особливостей свиней та інших видів тварин.

Практичне заняття 1

Ознайомлення з реалізацією біологічних особливостей свиней в умовах

господарства.

Розрахунок виробництва свинини на основну свиноматку і одну голову свиней на початок року.

Розрахунок оплати корму за рік у групах свиней на дорощуванні та відгодівлі.

1.2. Конституція, екстер'єр, інтер'єр та їх зв'язок з продуктивністю

Поняття про конституцію, екстер'єр та інтер'єр свиней. Статі будови тіла свиней. Значення окремих статей будови тіла для оцінювання здоров'я, міцності конституції і продуктивності тварин. Розвиток окремих статей будови тіла, вади і недоліки екстер'єру. Типи конституції, продуктивності свиней та їх характеристика. Фактори, які впливають на зміцнення конституції і здоров'я тварин. Вимірювання тварин. Оцінювання і добір свиней за екстер'єром, міцністю конституції і рівнем продуктивності в промислових і племінних господарствах. Значення показників інтер'єру свиней.

Практичні заняття 2,3

Вимірювання та бальне оцінювання екстер'єру кнурів, маток і ремонтного молодняку. Добір свиней для подальшого промислового і племінного використання.

1.3. Породи свиней

Процес породоутворення свиней в Україні, їх співвідношення. Вихідні породи сучасних скороспілих свиней. Фактори породоутворення. Структура і властивості породи. Групи порід за напрямом продуктивності. Вимоги до селекційних досягнень у свинарстві: чисельність і генеалогічна структура породи, породної групи і заводського типу.

Картограма розміщення порід, типів і ліній свиней в окремих областях України.

Методи виведення, характеристика екстер'єру продуктивних, м'ясних якостей і зони поширення вітчизняних порід і роль вчених у їх створенні. Нові м'ясні типи та спеціалізовані лінії свиней.

Найпоширеніші зарубіжні породи свиней в Україні.

Практичне заняття 4

Вивчення походження, продуктивних якостей та зони поширення свиней планових порід.

Складання таблиці основних показників для планових порід свиней, яких розводять у зоні розміщення навчального закладу.

2. ПЛЕМІННА СПРАВА У СВИНАРСТВІ. ТЕХНОЛОГІЯ ГОДІВЛІ ТА УТРИМАННЯ СВИНЕЙ

2.1. Організація і техніка племінної справи у свинарстві

Значення племінної справи у збільшенні продуктивних і племінних якостей свиней. Основні завдання племінних господарств, їх органічний зв'язок з свинарськими підприємствами промислового типу. Особливості племінної роботи та розведення свиней у господарствах різних типів (племзаводах, племрепродукторах, товарних господарствах), підприємствах із племінної справи. Принципи комплектування і ремонту стада кнурів, маток у племінних і товарних господарствах. Мічення свиней. Зоотехнічний облік у свинарстві.

Нові вимоги до організації племінної роботи в господарствах за переходу на промислову технологію виробництва свинини. Державні книги племінних свиней та їх значення. Планування племінної роботи та прогнозування її ефективності. Схема організаційної структури управління племінним і товарним свинарством. Перспективні плани селекційно-племінної роботи. Особливості складання перспективних планів для окремих господарств і регіонів.

2.2. Методи розведення свиней

Основні методи подальшого підвищення продуктивних і племінних якостей свиней. Заводське схрещування і його ефективність, вбирне, ввідне та відтворне.

Чистопородне розведення за лініями з використанням різних ступенів інбридингу і неспорідненого спаровування тварин одного типу продуктивності.

Гібридизація – система розведення свиней. Роль і місце програми гібридизації в країнах розвинутого свинарства.

Значення різних методів розведення для збільшення виробництва і поліпшення якості продукції.

2.3. Добір і підбір у свинарстві

Значення добору і підбору для підвищення продуктивності тварин та поліпшення якості продукції.

Відбір тварин за походженням. Оцінювання кнурів і маток за якістю їх потомства методом контрольної відгодівлі і вирощування.

План підбору свиноматок і кнурів для парування. Віковий підбір. Бонітування свиней.

Стандартизація свиней за типом і рівнем продуктивності. Зв'язок племінних господарств або племінних ферм з іншими господарствами, де розводять свиней цієї самої породи. Напрямки наукових досліджень у галузі свинарства.

Практичне заняття 5

Ознайомлення в племінному свинарському господарстві з породністю, екстер'єрними і продуктивними якостями кращих кнурів і маток. Ознайомлення з організацією племінного обліку, оцінюванням, доббором і підбором кращих тварин для подальшого племінного використання свиней. Бонітування свиней. Складання орієнтовного плану племінного підбору кнурів і маток із урахуванням конкретних даних про їх походження, тип будови тіла і рівень продуктивності.

2.4. Технологічні та зоогігієнічні особливості утримання свиней

Характеристика основних рекомендованих типових проектів свиноферм у господарствах різного виробничого призначення. Зооветеринарні вимоги до планування і обладнання приміщень для свиней різних виробничих груп. Механізація і автоматизація виробничих процесів у свинарстві. Системи приготування і роздачі кормів, напування, створення мікроклімату, вентиляції і опалення, прибирання гною і його утилізації. Організація літніх таборів для утримання свиней.

Головні напрямки впровадження ресурсозберігальних технологій і зниження собівартості свинини.

2.5. Основи раціональної годівлі та організація кормової бази у свинарстві

Сучасні вимоги до біологічно повноцінної годівлі свиней. Типи годівлі свиней у господарствах різних кліматичних зон України. Основні корми, які використовують у свинарстві. Комбікорми в раціоні свиней. Потреба свиней у поживних речовинах. Біологічне та економічне обґрунтування найраціональнішого типу годівлі та складу кормового раціону для свиней різних виробничих груп.

Техніка годівлі та порядок згодовування кормів.

Годівля свиней влітку. Підготовка тварин до пасовищного утримання. Правила випасання. Розпорядок дня за пасовищного утримання. Розрахунок зеленого конвеєра для свинарської ферми.

Практичне заняття 6

Визначення потреби господарства в кормах для виробництва запланованої кількості свинини за різних типів годівлі свиней.

Розрахунок посівних площ під кормові культури, необхідних господарству для забезпечення виробництва запланованої кількості свинини.

2.6. Комплектування і структура стада

Принципи комплектування стада. Виробничі групи свиней. Структура стада в свинарських господарствах різного виробничого призначення. Відбір свиней. Підбір свиней та складання плану паруваль і опоросів. Річний і щомісячний оборот стада свиней.

3. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ

3.1. Організація відтворення поголів'я свиней

Заходи і методи успішного відтворення свинопоголів'я. Особливості репродуктивної здатності свиней. Особливості розвитку і продуктивного використання кнурів для відтворення. Годівля та утримання кнурів. Методи вирощування та оцінювання кнурів-плідників за власною продуктивністю в господарствах і елеверах. Техніка використання кнурів для паруваль та штучного осіменіння. Фактори, що визначають тривалість використання плідників у стаді.

3.2. Інтенсивне використання маток і підвищення їх багатоплідності

Особливості статевого розвитку маток і їх використання для відтворення. Фактори, які визначають інтенсивність використання маток для відтворення.

Періодичність змін в організмі незапліднених маток. Визначення охоти у свиноматок та строки їх осіменіння. Техніка осіменіння свиней. Причини неплідності і малоплідності свиноматок. Синхронізація охоти й овуляції у молодих і дорослих свиноматок. Вплив активних прогулянок у зимовий період і літнього табірно-пасовищного утримання маток на їх відтворні здатності.

3.3. Технологія годівлі, догляду та утримання свиноматок під час підготовки їх до осіменіння

Фактори, які визначають інтенсивність використання маток для відтворення. Годівля і утримання маток під час підготовки їх до осіменіння в господарствах різних типів. Підвищення ефективності осіменіння і запліднення маток. Контроль за ефективністю осіменіння маток. Ембріональний розвиток поросят. Годівля та утримання порослих маток з урахуванням особливостей господарств різних типів.

Особливості продуктивного використання кнурів для відтворення.

Практичне заняття 7

Ознайомлення з технологією утримання, годівлі та використання кнурів і маток для відтворення в конкретному свинарському господарстві із закінченим

циклом виробництва свинини. Аналіз раціонів годівлі маток під час підготовки їх до осіменіння.

Виявлення статевої охоти у свиней і визначення оптимального часу осіменіння.

4. ОПОРОС. ТЕХНОЛОГІЯ ГОДІВЛІ ТА УТРИМАННЯ СВИНЕЙ РІЗНИХ ВИРОБНИЧИХ ГРУП

4.1. Організація і техніка проведення опоросу

Зооветеринарні вимоги до обладнання і мікроклімату свинарників-маточників та їх підготовка до чергового туру опоросів. Виділення поросних маток і порядок їх переведення в приміщення, які обладнані для проведення опоросів. Підготовка свиноматок до опоросу. Проведення опоросів і вирівнювання гнізд для повнішого використання маток і приміщень. Патологія під час опоросу. Оперативна акушерська допомога під час опоросу. Особливості лактації у свиноматок. Ветеринарна обробка поросят і маток після закінчення опоросу. Особливості організації та проведення опоросів у літніх таборах.

4.2. Організація і техніка проведення опоросу

Зооветеринарні вимоги до обладнання і мікроклімату свинарників-маточників та їх підготовка до чергового туру опоросів. Виділення поросних маток і порядок їх переведення в приміщення, які обладнані для проведення опоросів. Підготовка свиноматок до опоросу. Проведення опоросів і вирівнювання гнізд для повнішого використання маток і приміщень. Патологія під час опоросу. Оперативна акушерська допомога під час опоросу. Особливості лактації у свиноматок. Ветеринарна обробка поросят і маток після закінчення опоросу. Особливості організації та проведення опоросів у літніх таборах.

4.3. Технологія годівлі, догляду та утримання підсисних свиноматок

Норми і раціони годівлі підсисних свиноматок. Техніка годівлі підсисних свиноматок. Орієнтовні раціони для підсисних свиноматок. Склад і поживність комбікормів-концентратів для підсисних свиноматок. Утримання підсисних свиноматок і догляд за ними. Розпорядок дня операторів з догляду за підсисними свиноматками.

Практичне заняття 8

Ознайомлення з підготовкою приміщень та обладнання до опоросу. Ознайомлення з технологією утриманням та годівлею підсисних маток. Складання раціонів для підсисних свиноматок на зимовий і літній періоди.

4.4. Технологія вирощування поросят-сисунів

Вікові особливості поросят у перші місяці життя. Особливості терморегуляції, кровопостачання та системи травлення. Критичні періоди поросят-сисунів. Потреба поросят-сисунів у поживних речовинах і фізіологічне обґрунтування ранньої підгодівлі. Профілактика анемії і шлунково-кишкових захворювань. Підгодівля поросят-сисунів. Вирощування поросят-сисунів. Контроль за розвитком поросят. Зоогігієнічні вимоги до утримання і профілактики захворювань поросят. Особливості вирощування поросят-сисунів у літніх таборах.

Практичне заняття 9

Складання схеми підгодівлі поросят-сисунів. Ознайомлення з технологією вирощування поросят.

4.5. Технологія вирощування відлучених поросят

Основні фактори, що зумовлюють високий вихід та збереженість поросят. Біологічне і економічне обґрунтування різних строків відлучення поросят. Техніка відлучення поросят на промислових комплексах. Традиційне, раннє і надраннє відлучення: переваги і недоліки. Годівля відлучених поросят з використанням спеціальних комбікормів і змішаних раціонів. Утримання відлучених поросят і догляд за ними. Розпорядок дня оператора з догляду за відлученими поросятами.

5. ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ. ТЕХНОЛОГІЯ ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ ТА ВИРОБНИЦТВО СВИНИНИ У ГОСПОДАРСТВАХ РІЗНИХ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

5.1. Технологія вирощування племінного і ремонтного молодняку

Особливості вирощування ремонтного молодняку в господарствах різних типів. Фактори, що зумовлюють високу ефективність вирощування ремонтного молодняку. Добір ремонтного молодняку.

Значення біологічно повноцінної годівлі, норм годівлі ремонтних кнурців і свинок. Активний моціон і табірно-пасовищне утримання ремонтного молодняку. Годівля ремонтного молодняку: нормування, раціони, техніка. Контрольне вирощування ремонтного молодняку. Утримання ремонтного молодняку і догляд за ним. Розпорядок дня оператора з догляду за ремонтним молодняком.

Практичне заняття 10

Вивчення та проведення економічного оцінювання різних технологій

утримання і годівлі відлучених поросят і ремонтного молодняку.

Складання біологічно повноцінних і економічно обґрунтованих раціонів ремонтного молодняку на зимовий і літній періоди. Прижиттєве оцінювання скороспілості і м'ясних якостей ремонтного молодняку.

5.2 Технологія відгодівлі свиней

Фактори, що визначають ефективність відгодівлі: порода і породність тварин, стан здоров'я тварин, умови утримання, рівень і тип годівлі. Вплив різних кормів на якість м'яса і сала. Економічна ефективність відгодівлі чистопородних, помісних і гібридних свиней до різної живої маси.

Основні види відгодівлі: м'ясна, беконна, відгодівля до жирних кондицій. Технологічні параметри відгодівлі: розмір груп, фронт годівлі, мікроклімат, норми, раціони і техніка годівлі.

Впровадження сучасної промислової технології відгодівлі свиней у господарствах за змішаного типу годівлі. Контроль за інтенсивністю відгодівлі та реалізацією свиней. Утримання відгодівельного молодняку та догляд за ним. Розпорядок дня оператора з догляду за відгодівельним поголів'ям.

Практичне заняття 11

Аналіз ефективності відгодівлі чистопородних, помісних і гібридних свиней до різної живої маси. Ознайомлення з ефективністю відгодівлі свиней у господарстві за минулий місяць: середньодобовий приріст їх живої маси, оплата корму продукцією і оцінювання системи їх годівлі та утримання. Складання раціонів на зимовий і літній періоди для свиней на відгодівлі з використанням кормів власного виробництва.

5.3. Потокова технологія виробництва свинини

Основні принципи ведення галузі на промисловій основі: спеціалізація приміщень і обладнання за виробничим призначенням, послідовність формування технологічних груп тварин, поточність і ритмічність виробництва, роздільно-цехова організація праці, стандартизація продукції, яку випускають. Одно-, дво- та трифазні системи утримання свиней. Схема роботи промислових комплексів з семиденним режимом роботи.

Організація відтворення свиней. Комплектування маточного стада. Зоотехнічний облік. Режим використання, утримання та годівлі кнурів-плідників. Виявлення свиноматок в охоті, їх осіменіння. Утримання та годівля умовно поросних і поросних свиноматок. Підготовка свиноматок до опоросу. Проведення опоросів і вирощування поросят-сисунів. Відлучення поросят-сисунів. Дорошування поросят. Особливості вирощування поросят, що відстали в рості. Годівля, догляд і утримання ремонтного молодняку.

Відгодівля молодняку свиней. Технологічні параметри відгодівлі (розмір груп, площа станка, мікроклімат, режим і техніка годівлі). Видалення та переробка гною.

Практичне заняття 12

Методика розрахунку потокової технології виробництва свинини на свинокомплексах (у господарстві промислового типу). Визначення ритму роботи і поголів'я свиней у різних виробничих групах за рівномірного впродовж року потокового виробництва свинини.

5.4. Особливості технології виробництва свинини у господарствах різних форм власності

Типи свинарських господарств. Спеціалізовані господарства: племінні, репродуктивні, відгодівельні та свинарські підприємства із закінченим циклом підприємства. Свиноферми неспеціалізованих господарств промислових і товарних підприємств, неспеціалізовані свинарські господарства із закінченим циклом виробництва. Селянські (фермерські) господарства.

Виробництво свинини в неспеціалізованих господарствах. Виробництво свинини в колективних і державних господарствах. Виробництво свинини в підсобних господарствах промислових і торговельних підприємств та організацій.

Виробництво свинини в особистих, підсобних і фермерських господарствах.

Виробництво органічної свинини. Правила утримання, відповідність кормів дієтичним потребам тварин, профілактика хвороб.

5.5 Ветеринарно-санітарне забезпечення свинарських підприємств

Ветеринарно-санітарні вимоги під час проектування та спорудження свинарських ферм і комплексів. Заходи щодо контролю за переміщенням тварин. Загальні принципи профілактики хвороб. Схеми ветеринарно-санітарних заходів. Охорона біосфери від забруднення відходами свинарських господарств.

5.6. Організація і гігієна праці та техніка безпеки у свинарстві

Принцип організації та оплати праці на комплексах і фермах. Режим праці та відпочинку. Обов'язки працівників комплексів і ферм.

Вимоги безпеки під час обслуговування свиней. Запобіжні заходи під час обслуговування систем вентиляції, опалення. Засоби особистої профілактики під час дезінфекції і дезінсекції, робота з хімічними речовинами. Заходи

особистої профілактики під час розтину трупів свиней. Техніка безпеки під час обслуговування свиноматок і кнурів-плідників.

5.7. Основи технології переробки свинини

Загальні поняття про якість свинини та її харчові цінності. Вплив різних природних факторів, морфологічного і хімічного складу свинини на її якість. Державні стандарти та заготівельні ціни на живих свиней різної вгодованості, які будуть реалізовувати.

Підготовка свиней до реалізації, транспортування в різні пори року. Вплив передзабійного утримання та тривалості витримки свиней на м'ясокомбінаті на забійний вихід і якість туш. Оформлення документації на свиней, які будуть реалізовувати. Стандарти на свиней, призначених для забою. Товарне і органолептичне оцінювання свинини та продуктів її переробки. Розбирання туш. Основи технології приготування ковбасних виробів, м'ясних солених продуктів, напівфабрикатів, консервів.

Практичне заняття 13

Вивчення державних стандартів на свиней, які будуть реалізовувати. Розрахунок втрат живої маси свиней залежно від відстані, часу і способів транспортування. Визначення забійної маси, забійного виходу свиней, вагових категорій і напрямків продуктивності.

Ознайомлення з технологією приготування окостів, ковбас, консервів та інших продуктів із свинини.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Основним завданням вищих навчальних закладів на сучасному етапі розвитку суспільства є формування творчої особистості, спеціаліста, здатного до самостійного підвищення фахового рівня, самоосвіти, креативності, інноваційної діяльності. Щоб залучити студента до активного здобуття знань, неоціненною є роль самостійної роботи.

В орієнтовній структурі навчальної дисципліни до кожного розділу вказано кількість годин, відведену на самостійне вивчення. Самі ж теми самостійного вивчення визначає викладач, що забезпечуватиме його творче ставлення до праці, надасть можливість розвивати педагогічно доцільну лінію співпраці та перетворити свій предмет на засіб формування всебічно розвиненої особистості студента.

Визначені теми самостійного вивчення повинні бути відображені в робочій навчальній програмі, розглянуті на засіданні предметної (циклової) комісії та затверджені заступником директора з навчальної роботи.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / М. Повод та ін. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 360 с.
2. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. В.В. Шуплик 30 та ін. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. 396 с.
3. Свинарство: монографія/за наук. ред. В.М. Волощука. Київ: Аграрна наука, 2014. 592 с.
4. Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / В. С. Топіха та ін.; за заг. ред. В. С. Топіхи. Миколаїв: МДАУ, 2012. 486 с.
5. Технологія виробництва продукції свинарства: 2-ге вид. Ю.В. Засуха та ін.; за ред. М.П. Хоменка. Вінниця: Нова Книга, 2008. 336с.
6. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посіб./Ібатуллін І.І. та ін.; за ред. академіка НААН України І.І. Ібатулліна. Київ, 2015. 422 с.
7. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин; за ред. Ібатулліна І.І., Жукорського О.М., 2016. 300 с.
8. Інструкція з бонітування свиней. Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві. URL: Інструкція з ведення племінного ... | від 17.12.2002 № 396 (rada.gov.ua).
9. Патрєва Л. С., Коваль О. А. Технологія виробництва продукції тваринництва: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 277 с.
10. Стецишин П.О., Пиндус В.В. Основи органічного виробництва: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2011. 264 с.
11. Журнали «Прибуткове свинарство», «Тваринництво», «Пропозиція» тощо.